

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 18. april 2006

Kontor: Kommunaladm. kt.

J.nr.:

Sagsbeh.: hen

Fil-navn: Bidrag til besvar af spørgsmål UfF2

Bidrag til besvarelse af spørgsmål, som Udvalget for Forretningsordenen har stillet til statsrevisorerne i forbindelse med udvalgsbehandlingen af lovforslag nr. L 177

Spørgsmål :

”Der bedes fremsendt en oversigt over de enkelte indtægtselementer, der er i hhv. kommuner og regioner, de revisionstyper (finansiell revision, løbende forvaltningsrevision, dyberegående forvaltningsrevision, regnskabs-gennemgang og større, evt. tværgående, undersøgelser) fordelt på de udøvere af revisionen, der er adgang til (sagkyndig revision og Rigsrevisionen).”

Rigsrevisionen har anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at udarbejde bidrag til besvarelse af den del af spørgsmålet, der vedrører en oversigt over de enkelte indtægtselementer, der er i hhv. kommuner og regioner.

Svar:

1. Kommunernes indtægter:

Kommunernes indtægter kan deles op i følgende kategorier:

- a. Skatter og afgifter
- b. Drifts- og anlægsindtægter (fra offentlige og private købere)
- c. Refusioner (procentvist beregnede tilskud)
- d. Generelle tilskud og særtilskud
- e. Renteindtægter
- f. Lånoptagelse og afdrag på kommunale udlån

Ad 1a. Skatter og afgifter

Kommunerne kan udskrive indkomstskat beregnet på grundlag af den udskrivningsprocent, der gælder i skattekommunen. Udskrivningsprocenten skal angive forholdet mellem på den ene side de beløb, der skal udskrives som kommunal indkomstskat, og på den anden side summen af de forventede skattepligtige indkomster, reduceret med de beløb, der følger af personfradrag (udskrivningsgrundlaget). Fastsættelsen af den kommunale udskrivningsprocent er således en beregningsopgave, som foretages efter kommunalbestyrelsens vedtagelse af budgettet, og kommunerne har som udgangspunkt en selvstændig ret til at fastsætte udskrivningsprocenten.

Kommunerne kan endvidere udskrive kommunal grundskyld af de i kommunen beliggende faste ejendomme, for hvilke der i medfør af vurderingsloven er foretaget en ansættelse af grundværdien. Den kommunale grundskyld pålignes de afgiftspligtige ejendomme med en bestemt promille af den afgiftspligtige grundværdi. Kommunalbestyrelsen fastsætter i forbindelse med den endelige vedtagelse af kommunens årsbudget grundskyldpromillen til mindst 6 og højst 24 promille. Der kan dog højst opkræves 12 promille af produktionsjord.

Udover grundskyld har kommunerne mulighed for at påligne ejendomme, der anvendes til kontor, forretning, hotel, fabrik, værksted og lignende øjemed, dækningsafgift af ejendommens forskelsværdi (dvs. forskellen mellem ejendomsværdien og grundværdien). Dækningsafgift kan højst udgøre 10 promille og svares alene af den del af den afgiftspligtige forskelsværdi, der overstiger 50.000 kr. Kommuner kan desuden påligne offentlige ejendomme dækningsafgift af grundværdien efter fradrag for forbedringer og af forskelsværdien.

Som skatteindtægter tæller også forskellige skatteandele. Kommuner modtager således en kommunal andel af ejendomsværdiskat, skat af aktieindkomst og pensionsafgifter. Derudover modtager kommunerne en kommunal andel af selskabsskat, der hidrører fra virksomhed drevet i den pågældende kommune.

Skatterne er kommunernes største indtægtskilde.

Ad 1b. Drifts- og anlægsindtægter (fra offentlige og private købere)

Kommunernes driftsindtægter er indtægter fra takster, dvs. betaling for en kommunal ydelse. De samlede takstindtægter falder i følgende to hovedgrupper:

- Forsyningsvirksomhed (gas, vand og varme m.v.), hvor taksterne inden for en kortere årrække skal dække udgifterne.
- Daginstitutioner, institutioner for ældre, fritidsundervisning m.v., hvor der i lovgivningen er fastsat regler for beregning af taksterne, og hvor taksterne som hovedregel kun dækker en mindre del af udgifterne. Hertil kommer indtægter ved salg af andre ydelser, f.eks. entreindtægter til svømmehaller og salg af ydelser til andre offentlige myndigheder.

Anlægsindtægter kan stamme fra salg af jord, bygninger og lignende.

Ad 1c. Refusioner (procentvist beregnede tilskud)

Kommunerne har endvidere indtægter fra staten i form af refusioner til en række udgifter, overvejende inden for det sociale område.

Ad 1d. Generelle tilskud og særtilskud

Staten yder endvidere betydelige generelle tilskud, dvs. tilskud som kommunerne frit kan anvende, samt nogle mindre særlige tilskud. Visse kommuner modtager endvidere støtte fra de regionale EU-støtteordninger.

Herudover foretages en udligning af forskellene mellem kommunerne i et system med udligning af forskelle i udgiftsbehov og skattegrundlag, en særlig supplerende udligning af forskellene mellem kommunerne i hovedstadsområdet samt en række særlige ordninger. Udligningen indgår på linie med det generelle tilskud fra staten i den generelle finansiering af den enkelte kommunes udgifter.

Ad 1e. Renteindtægter

Kommunerne har renteindtægter af indskud i pengeinstitutter m.v., værdipapirer, tilgodehavender m.v. samt kursgevinster på værdipapirer. Tilsvarende har kommunerne renteudgifter og kurstab.

Ad 1f. Lånoptagelse og afdrag på kommunale udlån

Kommunerne har indtægter ved lånoptagelse, afdrag på ydede lån (lån til betaling af ejendomsskatter, boligindskud m.v.).

2. Regionernes indtægter:

Regionernes økonomi er opdelt i tre aktivitetsområder - sundhed, takstfinansierede opgaver på social- og specialundervisningsområdet samt regional udvikling

Regionernes indtægter kan inden for de tre aktivitetsområder deles op i følgende kategorier:

- a. Tilskud fra staten og bidrag fra kommunerne
- b. Refusioner
- c. Drifts- og anlægsindtægter (fra offentlige og private købere)
- d. Renteindtægter
- e. Lånoptagelse

Ad 2a. Tilskud fra staten og bidrag fra kommunerne

På sundhedsområdet finansieres regionernes opgaver af fire former for tilskud: Et bloktilskud fra staten, et statsligt aktivitetsbestemt tilskud, et kommunalt grundbidrag og et kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag.

Det statslige bloktilskud udgør langt størsteparten af finansieringen. For at give regionerne lige muligheder for at drive sundhedsvæsenet fordeles tilskuddet efter en række objektive fordelingskriterier, der afspejler udgiftsbehovet.

Endvidere udbetales en del af den statslige finansiering af regionerne som et statsligt aktivitetsbestemt tilskud. Formålet med puljen er at tilskynde regionerne til at øge aktiviteten på sygehusene.

Kommunerne skal fremover også bidrage til finansieringen af sundhedsvæsenet. Formålet er blandt andet at tilskynde kommunerne til at sætte gang i en effektiv forebyggelsesindsats overfor kommunens borgere. Den kommunale finansiering består dels af et grundbidrag, dels et aktivitetsafhængigt bidrag.

Grundbidraget fastsættes af regionerne. Maksimumsgrænserne er fastsat i lov om regionernes finansiering (1.500 kr. pr. indbygger i 2003 pris- og lønniveau). Kommunerne (minimum 2/3 af kommunerne i regionen) har mulighed for at nedlægge veto imod en regions ønske om at forhøje bidraget udover pris- og lønudviklingen. Det kommunale grundbidrag fastsættes i udgangspunktet til 1.000 kr. pr. indbygger.

Det aktivitetsafhængige bidrag afhænger af borgernes anvendelse af sundhedsvæsenet. Det afspejler primært antallet af indlæggelser og ambulante behandling på sygehusene og antallet af ydelser fra de praktiserende læger. Dermed belønnes de kommuner, som via en effektiv forebyggelses- og plejeindsats nedsætter behovet for sygehusindlæggelser mv.

Til brug for finansiering af hovedparten af de regionale og kommunale sundhedsudgifter udskriver staten et sundhedsbidrag. Sundhedsbidraget udgør 8 pct. og afløser delvist den amtskommunale indkomstskat.

Til finansiering af regionernes øvrige opgaver (primært udviklingsopgaver) får regionerne dels et bloktilskud fra staten fordelt efter objektive kriterier, dels adgang til at opkræve et udviklingsbidrag pr. indbygger hos kommunerne. Udviklingsbidraget kan udgøre op til 200 kr. pr indbygger. Udviklingsbidraget fastsættes efter samme principper som grundbidraget på sundhedsområdet, og vil i udgangspunktet udgøre 100 kr. pr. indbygger.

Ad 2b. Refusioner

Regioner modtager refusioner fra staten, bl.a. af udgifter til udbetaling af pensioner til tjenestemænd, der er fratrukket amtskommunerne før 1. januar 2007 med ret til aktuel eller opsat pension.

Ad 2c. Drifts- og anlægsindtægter (fra offentlige og private købere)

På sundhedsområdet har regionerne driftsindtægter bl.a. ved behandling af patienter fra andre regioner.

På social- og specialundervisningsområdet kan regionerne modtage takstbetalinger fra kommunerne for de driftsopgaver, som de varetager for dem.

Anlægsindtægter kan hidrøre fra salg af ejendomme m.v.

Ad 2d. Renteindtægter

Regionerne har ligesom kommunerne renteindtægter af indskud i pengeinstitutter m.v., værdipapirer, tilgodehavender m.v. samt kursgevinster på værdipapirer. Tilsvarende har regionerne renteudgifter og kurstab.

Ad 2e. Lånoptagelse

I henhold til § 26 i regionsloven kan indenrigs- og sundhedsministeren fastsætte regler om regionernes låntagning og lignende dispositioner. Regler herom er endnu ikke fastsat.

3. Kommunalreformen og den kommunale finansieringsreform

I henhold til aftale af 27. februar 2006 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om en kommunal finansieringsreform overtager kommunerne pr. 1. januar 2007 den del af amternes indkomstskat, som ikke modsvares af det nye statslige sundhedsbidrag, det vil sige ca. 4 pct.

Derudover overføres den amtskommunale grundskyld på 10 promille til kommunerne, således at grundskyldpromillen fastsættes af kommunalbestyrelsen og fremover skal udgøre mindst 16 og højst 34, mod mindst 6 og højst 24 promille efter den gældende lov. Den amtskommunale grundskyldpromille for produktionsjord overføres ligeledes til kommunerne og de nuværende niveauer videreføres. Grundskyldpromillen for disse ejendomme vil fremover blive fastsat som grundskyldpromillen i vedkommende kommune fratrukket 9 promillepoint, dog med et loft på 13 promille, hvilket svarer til det nuværende loft på 12 promille tillagt den amtskommunale grundskyldpromille på 1. Derudover får kommunerne den fulde dækningsafgift af offentlige ejendomme. Overførslen af de amtskommunale ejendomsskatter til kommunerne fremgår af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne – L 189 – som er fremsat den 29. marts 2006.

Den kommunale finansieringsreform indebærer endvidere, at den kommunale andel af ejendomsværdiskat, skat af aktieindkomst og pensionsafgifter overgår til staten pr. 1. januar 2007.

Finansieringsreformen omfatter endelig en reform af det generelle tilskuds- og udligningssystem, der i overskriftsform indebærer en fordeling af det generelle tilskud efter indbyggertal i stedet for efter skattegrundlag, en ny udligningsmetode, hvor der udlignes ud fra en samlet bedømmelse af den enkelte kommunes økonomiske situation, et højere udligningsniveau, en ny udligning af forskelle i udgiftsbehov samt afskaffelse af en række særlige ordninger.